

Onderzoek naar misconcepten in het economieonderwijs

Wat zijn misconcepten? Een misconception is het verkeerd interpreteren van een begrip door de leerling. De leerling geeft een ander betekenis aan het begrip dan de eigenlijke betekenis. Andere termen voor misconcepten zijn: begripsverwarring of leerling-fouten. Daarnaast treden er vaak ook slordigheden op in het gebruik van begrippen.

Voorbeeld van een misconception Een mooi voorbeeld is het verschil tussen kosten en uitgaven. In de het dagelijks taalgebruik worden deze begrippen door elkaar gebruikt. Veel mensen geven ook dezelfde betekenis aan deze begrippen. Maar er is weldegelijk een verschil. Kosten zijn niet per definitie uitgaven en uitgaven geen kosten. Een voorbeeld uit de praktijk: Stel je koopt een auto voor € 10.000. Dit is een uitgave, er treed namelijk een verandering op in liquide middelen. Echter dit bedrag zijn geen kosten, het is namelijk een investering. Doordat je de auto gebruikt en deze ouder wordt, wordt de auto minder waard. De waardevermindering van de auto zijn wel kosten, maar geen uitgaven.

Zijn er verschillende soorten misconcepten? Er zijn in ieder geval verschillende manieren waarop misconcepten ontstaan. De economische wetenschap is opgebouwd uit afzonderlijke disciplines die elk hun eigen traditie hebben en beschikken over een eigen jargon. Soms hebben verschillende woorden dezelfde betekenis. Zij zijn dan synoniemen van elkaar (zoals omzet en opbrengst verkopen). Anderzijds kan één woord verschillende betekenissen hebben. Een heel mooi voorbeeld hiervan is het woord bot. Dit kan de betekenis hebben van 'platvis', 'stug', 'nieuwe loot aan een stam' of 'niet scherp'. De context bepaalt dan de betekenis van het woord. Beide mechanismen kunnen een oorzaak zijn van het ontstaan van misconcepties. Daarnaast is het alledaags taalgebruik een bron van misconcepties. Het kostenvoorbeeld is daar een illustratie van.

Het belang van kennis over misconcepten voor leraren Voor een leraar is het van belang om op de hoogte te zijn van veelvoorkomende misconcepties omdat hij of zij daardoor beter in de lessen kan voorbereiden en beter in kan spelen op situaties waarin zich een misconception voordoeet. Als een leraar daar beter op in kan spelen, leidt dit tot een betere kennisontwikkeling bij de leerlingen. Leerlingen zijn op hun beurt daardoor weer beter voorbereid op hun rol als burger en voor hun vervolgopleiding.

Onderzoeksmethode In het onderzoek zal met een aantal docenten de misconcepten die zij in de onderwijspraktijk tegenkomen vastleggen. De misconcepten zullen toegankelijk worden gemaakt via de Kennisbank Economie (<http://economie.rdmc.ou.nl/>) van het Ruud de Moor Centrum.

Contactpersonen Wilt u meer weten over het onderzoek? Dan kunt u contact opnemen met:

drs. Jaap Walhout
Open Universiteit Nederland
Ruud de Moor Centrum

jaap.walhout@ou.nl
045 – 5762246

